

Bruxelles, 20 martie 2023
(OR. en)

7587/23

COSCE 5
COPS 148
CFSP/PESC 470
COEST 216

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	7256/23
Subiect:	Prioritățile UE în cadrul OSCE – Concluziile Consiliului (20 martie 2023)

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind prioritățile UE în cadrul OSCE, astfel cum au fost aprobate de Consiliu la cea de a 3941-a reuniune a sa, desfășurată la 20 martie 2022.

Concluziile Consiliului privind prioritățile UE în cadrul OSCE**Provocări la adresa securității europene**

1. Prin lansarea și continuarea războiului de agresiune neprovocat, nejustificat și ilegal împotriva Ucrainei, cu complicitatea Belarusului, Rusia a încălcat normele, principiile și angajamentele fundamentale pe care se bazează securitatea europeană. Aceste principii sunt consacrate în Carta ONU și în documentele fondatoare ale Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), inclusiv Actul final de la Helsinki și Carta de la Paris. Deși Rusia încearcă de ani de zile să le submineze, inclusiv în Georgia în 2008 și în Ucraina în 2014, aceste principii nu sunt nici negociabile, nici supuse revizuirii sau reinterpretării. Securitatea Ucrainei este securitatea Europei. Uniunea Europeană va fi alături de Ucraina și de poporul său fără clintire atât timp cât va fi nevoie.

Rolul OSCE pentru securitate în zona OSCE

2. În cadrul reuniunii Consiliului ministerial al OSCE din decembrie 2022, statele participante au confirmat că OSCE rămâne unul dintre gardienii actelor și valorilor fundamentale care guvernează securitatea în Europa, că această organizație oferă în continuare o platformă unică pentru discuții cuprinzătoare privind securitatea în cele trei dimensiuni și că păstrează un set de instrumente amplu și unic pentru prevenirea și soluționarea conflictelor. Principiile și angajamentele fundamentale ale Actului final de la Helsinki și ale Cartei de la Paris nu pot fi protejate în mod corespunzător fără a pune capăt războiului de agresiune al Rusiei și fără a restabili suveranitatea și integritatea teritorială ale Ucrainei în cadrul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional.

3. Reprezentând aproape jumătate din statele participante la OSCE și având o contribuție care reprezintă aproximativ 60 % din resursele financiare și umane ale acestuia, UE și statele sale membre susțin cu fermitate OSCE. Strategia globală pentru politica externă și de securitate a UE¹, Comunicarea comună privind consolidarea contribuției UE la multilateralismul bazat pe norme² și Busola strategică³ recomandă consolidarea cooperării UE-OSCE. Sprijinul UE pentru OSCE se bazează pe angajamentul ferm al UE față de multilateralismul eficace, ferm ancorat în respectarea supremației legii și a dreptului internațional, inclusiv a drepturilor omului și a dreptului internațional umanitar. Multilateralismul eficace bazat pe norme comune și protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a democrației și a supremației legii rămân cea mai bună modalitate de a menține pacea și securitatea la nivel mondial.
4. Consiliul felicită președinția în exercițiu și fostele președinții ale OSCE pentru eforturile lor de a conduce organizația în perioade dificile, marcate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, care încalcă principiile fondatoare ale OSCE, și de obstrucționarea de către Rusia a funcționării OSCE. În pofida acestei situații, OSCE și-a menținut angajamentul față de valorile sale și a continuat să aducă rezultate importante, cum ar fi invocarea mecanismului de la Moscova, Conferința asupra dimensiunii umane de la Varșovia din 2022, lansarea Programului de sprijin pentru Ucraina (SPU) și multe alte proiecte. De asemenea, Consiliul recunoaște și sprijină eforturile OSCE, ale secretariatului și ale secretarului general al acestuia, ale misiunilor pe teren și ale instituțiilor autonome – Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR), înaltul comisar pentru minoritățile naționale (ICMN) și reprezentantul pentru libertatea mass-mediei – precum și ale Adunării parlamentare a OSCE și salută activitatea Școlii OSCE de formare a personalului din domeniul gestionării frontierelor din Dushanbe și a Academiei OSCE din Bishkek.

¹https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/eugs_review_web_0.pdf

²https://eeas.europa.eu/sites/default/files/en_strategy_on_strengthening_the_eus_contribution_to_rules-based_multilateralism.pdf

³<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7371-2022-INIT/ro/pdf>

5. Consiliul deplânge faptul că misiunea specială de monitorizare a OSCE în Ucraina (SMM), coordonatorul de proiecte în Ucraina și misiunea de observare a OSCE la punctele de control ruse Gukovo și Donețk au trebuit să își încheie activitatea din cauza refuzului Rusiei de a se alătura consensului privind prelungirea mandatelor acestora. Consiliul reiterează apelul ferm al UE către Rusia de a-i elibera imediat și necondiționat pe cei trei membri deținuți ilegal ai personalului SMM al OSCE și de a returna vehiculele blindate ale SMM al OSCE proprietarilor lor legitimi.
6. Consiliul regretă profund că, din cauza obstrucționărilor Rusiei, mandatul misiunii OSCE în Republica Moldova nu a putut fi prelungit decât cu șase luni în locul perioadei obișnuite de un an, astfel cum a fost decisă de statele participante la OSCE în cadrul reuniunii Consiliului ministerial de la Bruxelles din 2006. Consiliul solicită prelungirea mandatului misiunii cu perioada obișnuită.
7. Consiliul face apel la toate statele participante la OSCE să asigure adoptarea la timp a bugetului OSCE, cu resurse adecvate, ținând seama de creșterea costurilor organizației, în special în acest context de inflație ridicată, pentru a permite funcționarea eficientă a OSCE în toate cele trei dimensiuni. Este esențial ca instituțiile autonome, secretariatul și misiunile pe teren să fie finanțate în mod adecvat pentru a-și îndeplini mandatele respective. În absența unei decizii adecvate, Consiliul felicită acele state care contribuie cu fonduri extrabugetare pentru a menține capacitatea OSCE de a acționa. Blocarea procesului de aprobare a bugetului OSCE timp de peste un an a afectat grav capacitatea operațională a OSCE și a instituțiilor sale.
8. Consiliul regretă profund că, din cauza atitudinii obstructive a Rusiei până în prezent, Consiliul ministerial al OSCE nu a reușit să ajungă la un consens cu privire la președinția în exercițiu pentru 2024.

9. Consiliul salută sprijinul continuu al OSCE pentru Ucraina și instituirea Programului de sprijin pentru Ucraina (SPU) al OSCE în vederea consolidării rezilienței instituțiilor și a organizațiilor societății civile ucrainene. UE și statele sale membre aduc o contribuție majoră la această inițiativă extrabugetară. De asemenea, Consiliul salută invocarea de două ori în 2022 a mecanismului de la Moscova cu privire la încălcări ale dreptului internațional umanitar și ale dreptului internațional al drepturilor omului, la crime de război și la crime împotriva umanității comise în contextul războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Constatările celor două rapoarte de misiune elaborate în cadrul mecanismului de la Moscova, precum și ale rapoartelor ODIHR reprezintă o contribuție esențială la colectarea și analizarea faptelor, cu scopul de a le prezenta mecanismelor de tragere la răspundere care au competență în materie sau ar putea avea în viitor.

Prioritățile UE în cadrul OSCE

10. Consiliul este hotărât să protejeze OSCE ca unul dintre pilonii ordinii europene de securitate și să asigure respectarea Actului final de la Helsinki, a Cartei de la Paris și a altor principii și angajamente fundamentale ale OSCE. UE va continua să sprijine activitățile Secretariatului OSCE, ale instituțiilor și ale operațiunilor pe teren din întreaga zonă a OSCE. În același timp, UE va contribui în mod activ la punerea în aplicare a principiilor și angajamentelor OSCE în toate cele trei dimensiuni, inclusiv rolul OSCE în ceea ce privește alerta timpurie, prevenirea și soluționarea conflictelor, restabilirea păcii și a securității, reabilitarea postconflict, promovarea cooperării și Agenda privind femeile, pacea și securitatea. În acest scop, UE:
11. ***Va continua eforturile de restabilire a rolului OSCE în materie de securitate:***
- Va promova în continuare sprijinirea ordinii internaționale bazate pe norme, pe baza Cartei ONU și a Decalogului de la Helsinki, având în vedere încălcările constante de către Federația Rusă ale dreptului internațional și ale principiilor și angajamentelor OSCE. Regretăm că încălcările constante de către Federația Rusă ale angajamentelor și normelor OSCE îngreunează activitatea curentă a organizației.

- Se va asigura că războiul Rusiei împotriva Ucrainei rămâne în centrul activității OSCE atât timp cât Rusia își continuă agresiunea, care constituie un atac direct la adresa ordinii de securitate europene, subminând astfel securitatea și stabilitatea la nivel european și mondial.

12. ***Va sprijini și va consolida capacitățile OSCE și activitățile pe teren în întreaga zonă a OSCE:***

- Va continua să utilizeze toate instrumentele OSCE pentru a aborda agresiunile Rusiei față de alte state participante la OSCE.
- Având în vedere escaladarea războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, va sprijini OSCE în contribuirea la eforturile de asigurare a tragerii depline la răspundere pentru încălcări grave ale dreptului internațional, crime de război și atrocități, precum și pentru încălcări ale drepturilor omului.
- Va asigura sprijinul pentru Ucraina prin activitatea Secretariatului OSCE, inclusiv prin Programul de sprijin pentru Ucraina, și prin cea a instituțiilor autonome.
- Va sprijini în continuare rolul OSCE în abordarea conflictelor prelungite din Caucazul de Sud și din Republica Moldova, cu scopul de a ajunge la soluții politice durabile, în conformitate cu dreptul internațional și cu principiile și angajamentele OSCE. OSCE trebuie să fie în continuare în măsură să ofere sprijin tuturor statelor participante care au nevoie de acesta.
- Își va concentra eforturile pe asigurarea continuității misiunilor OSCE și a mandatelor acestora, inclusiv prelungirea misiunii OSCE în Republica Moldova după iunie 2023, având în vedere rolul vital al acestor misiuni în dezamorsarea conflictelor, în măsurile de consolidare a capacităților și în formarea resurselor umane.
- Va depune eforturi pentru a menține rolul OSCE ca platformă de dialog privind pacea și securitatea, pe baza principiilor și angajamentelor OSCE, și va colabora cu țări din întreaga regiune cu privire la viitoarele contribuții ale OSCE la securitatea regională.

- Va promova în continuare implicarea OSCE în Balcanii de Vest și în vecinătatea estică, în conformitate cu prioritățile de extindere respective, după caz, prin intermediul misiunilor pe teren ale OSCE în regiune și prin activitatea Secretariatului și instituțiilor OSCE, inclusiv în ceea ce privește supremația legii, măsurile ulterioare recomandărilor ODIHR în materie de observare a alegerilor, libertatea de exprimare, libertatea mass-mediei, libertatea religioasă sau de convingere, lupta împotriva corupției și a criminalității organizate.
- Va încuraja sinergiile cu implicarea OSCE în Asia Centrală și va promova implicarea respectivă, punând accent pe securitatea și reziliența regională, pe prevenirea și combaterea amenințărilor transnaționale, pe capacitatea femeilor și a fetelor, pe abordarea schimbărilor climatice, pe securitatea cibernetică și pe diferitele sectoare ale conectivității durabile, astfel cum sunt identificate în strategia „Global Gateway”.
- Va continua să colaboreze cu partenerii de cooperare mediteraneeni și asiatici ai OSCE, întrucât securitatea în regiunea OSCE este indisolubil legată de cea a vecinilor săi și poate fi consolidată prin dialog și cooperare în dimensiunile politicomilitară, economică și de mediu, precum și în dimensiunea umană, abordând împreună provocările în materie de securitate.

13. ***Va asigura punerea în aplicare a tuturor principiilor și angajamentelor OSCE în toate cele trei dimensiuni:***

- Va promova voința politică și buna-credință în punerea în aplicare a setului de instrumente cuprinzător al OSCE de-a lungul întregului ciclu al conflictelor și în toate cele trei dimensiuni. Se va acorda o atenție deosebită punerii în aplicare a Agendei privind femeile, pacea și securitatea și combaterii traficului de persoane.
- Va promova punerea în aplicare deplină a angajamentelor și obligațiilor în domeniul politicomilitar. De asemenea, UE va coopera îndeaproape cu OSCE în abordarea amenințărilor și provocărilor transnaționale la adresa securității.

- Va utiliza pe deplin dimensiunea economică și de mediu ca instrument de consolidare a încrederii și ca instrument important de consolidare a bunei guvernante și a bunăstării populației.
- Va sprijini în continuare activitatea esențială a OSCE de abordare a legăturii dintre degradarea mediului, schimbările climatice și pierderea biodiversității și a impactului acestei legături, ca factor de multiplicare a amenințărilor, asupra securității, inclusiv prin sprijinirea statelor participante în punerea în aplicare a deciziilor relevante ale Consiliului ministerial, în special a Deciziei de referință nr. 3/21 de la Stockholm din 2021 privind consolidarea cooperării în vederea abordării provocărilor cauzate de schimbările climatice.
- Va sublinia importanța esențială a dimensiunii umane în operaționalizarea conceptului cuprinzător de securitate al OSCE, îndemnând la punerea în aplicare deplină a tuturor angajamentelor aferente dimensiunii umane de către toate statele participante, cu respectarea deplină a legislației privind drepturile omului, și la consolidarea instituțiilor democratice, a supremației legii, a egalității de gen și a capacității tuturor femeilor și fetelor, precum și la respectarea, apărarea și exercitarea tuturor drepturilor omului, inclusiv a celor ale persoanelor care aparțin minorităților naționale.
- Va solicita în continuare să se desfășoare o cooperare multidimensională pe aceste teme. Se va acorda o atenție deosebită punerii în aplicare a Agendei privind femeile, pacea și securitatea, cooperării cu societatea civilă, promovării libertății de exprimare, atât online, cât și offline, libertății mass-mediei și siguranței jurnaliștilor, combaterii traficului de persoane și prevenirii și combaterii violenței sexuale legate de conflicte. UE va promova participarea tinerilor la activitățile și procesele OSCE.
- Va aprofunda cooperarea în materie de securitate cibernetică/TIC în cadrul grupului de lucru informal instituit prin Decizia 1039 a Consiliului permanent, în special printr-o implicare sporită a UE în privința măsurilor de consolidare a încrederii.

- Va sprijini în continuare convocarea periodică a evenimentelor privind dimensiunea umană, inclusiv a reuniunilor privind punerea în aplicare a dimensiunii umane (HDIM), ca platforme principale pentru discutarea situației drepturilor omului și a libertăților fundamentale în zona OSCE și pentru evaluarea punerii în aplicare a angajamentelor privind dimensiunea umană cu reprezentanții societății civile.

14. *Va consolida eficacitatea OSCE:*

- Va sprijini buna funcționare a organizației și va reflecta asupra unor modalități de combatere a obstrucționărilor și a utilizării abuzive a regulii consensului.
- Va utiliza în continuare formate precum dialogul la nivel înalt UE-OSCE și reuniunile de lucru pentru a raționaliza cooperarea și a căuta sinergii suplimentare, în special pe teren.
- Va sprijini în continuare mandatele și activitățile secretariatului și ale misiunilor pe teren în cadrul dimensiunii economice și de mediu.
- Va sprijini în continuare mandatele și activitățile instituțiilor autonome (ODIHR, ICMN, reprezentantul pentru libertatea mass-mediei) și ale misiunilor pe teren în ceea ce privește sprijinirea punerii în aplicare a angajamentelor din cadrul OSCE de către statele participante, cum ar fi activitățile electorale cuprinzătoare ale OSCE/ODIHR prin schimbul de bune practici. Pentru a contribui la alerta timpurie și a asigura o prevenire eficace și soluții durabile în privința conflictelor, UE va continua, de asemenea, să susțină mandatul OSCE/ODIHR de a sprijini statele participante în ceea ce privește obligațiile lor în materie de drepturi ale omului, angajamentele lor privind egalitatea de gen și promovarea de către acestea a toleranței și a nediscriminării.
- Va continua să acorde importanță mandatului ICMN, în special în ceea ce privește furnizarea de alerte timpurii și urmărirea întreprinderii unor acțiuni timpurii cu privire la tensiunile care implică persoane aparținând minorităților naționale.

- Va sprijini în continuare mandatul reprezentantului pentru libertatea mass-mediei în ceea ce privește urmărirea evoluțiilor mass-mediei ca parte a unei funcții de alertă timpurie și ajutarea statelor participante să își respecte angajamentele privind libertatea de exprimare și libertatea mass-mediei, atât online, cât și offline. Aceasta include eforturi de asigurare a siguranței jurnaliștilor.
15. Consiliul reiterează angajamentul UE de a coopera cu OSCE ca platformă cuprinzătoare și incluzivă în ceea ce privește dialogul politic și în materie de politici privind securitatea europeană, euroatlantică și eurasiatică, precum și în ceea ce privește consolidarea încrederii prin restabilirea securității și respectarea principiilor și angajamentelor comune ale OSCE. Consiliul reafirmă angajamentul UE de a continua să sprijine OSCE din punct de vedere politic și financiar. Cooperarea și dialogul UE-OSCE vor continua în toate domeniile și la toate nivelurile posibile.
-